

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Навчально – науковий інститут економіки
Фінансово-економічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і аудиту

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
кваліфікаційної роботи ступеню **магістра**
(бакалавра, магістра)

студента Блацишин Кирило Андрійович
(ПІБ)

академічної групи 071М-22-2
(шифр)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(код і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»
(офіційна назва)

на тему: «Організація та методика обліку і аудиту в будівництві (на прикладі Будівельна компанія Rishko Capital)»
(назва за наказом ректора)

	Прізвище, ініціали	Оцінка	Підпис
Керівник роботи	Пашкевич М.С.		
Рецензент			
Нормоконтроль	Пашкевич М.С.		

Дніпро
2023

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри
міжнародних відносин
і аудиту

Пашкевич М.С.

(прізвище, ініціали)

«__» _____ року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню роботи ступеню магістра
(бакалавра, магістра)

Студенту Блацишин К.А. академічної групи 071М-22-2
(прізвище та ініціали) (шифр)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

(код і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»

(офіційна назва)

на тему:

«Організація та методика обліку і аудиту в будівництві (на прикладі
Будівельна компанія Rishko Capital)»

затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від _____

№ _____

Розділ	Зміст	Термін
1	ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ ОБЛІКУ І АУДИТУ В БУДІВНИЦТВІ	30.09.2023 р.
2	ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ В БУДІВНИЦТВІ	31.10.2023 р.
3	ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АУДИТУ В БУДІВНИЦТВІ	30.11.2023 р.

Завдання видано

Пашкевич М.С.

(прізвище, ініціали)

Дата видачі 01.09.2023 р.

Дата подання до екзаменаційної комісії 02.12.2023 р.

Прийнято до виконання

Блацишин К.А.

(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка: 60 с., 13 рис., 15 табл., 1 додаток, 26 джерел.

БУДІВНИЦТВО, БУДІВЕЛЬНИЙ КОНТРАКТ, ГАЛУЗЕВІ ОСОБЛИВОСТІ, СОБІВАРТІСТЬ БУДІВЕЛЬНО-МОНТАЖНИХ РОБІТ, КАЛЬКУЛЯЦІЯ, БУДІВЕЛЬНЕ ВИРОБНИЦТВО, ОБЛІК ВИТРАТ, БУДІВЕЛЬНИЙ АУДИТ

Предмет дослідження - питання організації обліку і аудиту в будівництві.

Об'єкт дослідження - дослідження кваліфікаційної роботи є система обліку і аудиту будівельної компанії Rishko Capital.

Мета роботи - обґрунтування теоретичних положень, а також розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення організації та методики обліку і аудиту в будівництві.

Результати та їх новизна - удосконалення обліку в будівництві: впровадження системи управління витратами, яка дозволяє автоматизувати процеси обліку витрат, спрощуючи збір та аналіз фінансової інформації; використання ВІМ технологій, що дозволяє вести точний облік витрат, враховуючи всі аспекти будівельного процесу, включаючи проектування, будівництво та управління об'єктом. Удосконалення аудиту в будівництві: . використання спеціалізованого програмного забезпечення, яке спрощує процес аудиту та надає можливість аналізувати великі обсяги даних більш ефективно; стандартизація процесу аудиту, яка забезпечує консистентність та високу якість аудиторських послуг.

Практичне значення результатів роботи полягає в тому, що їх використання дає можливість розробити рекомендації з удосконалення обліку та аудиту діяльності підприємства в будівництві відповідно до сучасних умов господарювання. Отримані результати спрямовані на підвищення достовірності, оперативності та аналітичності обліку на підприємстві.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ ОБЛІКУ І АУДИТУ В БУДІВНИЦТВІ	9
1.1. Характеристика діяльності будівельної компанії Rishko Capital	9
1.2. SWOT аналіз діяльності будівельної компанії Rishko Capital в умовах воєнного стану	11
1.3. Теоретичні аспекти організації обліку у будівництві	14
Висновки до розділу 1	18
РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ В БУДІВНИЦТВІ	20
2.1. Нормативне забезпечення обліку у будівництві, з урахуванням галузевих особливостей	20
2.2 Організація та методика обліку витрат у будівництві	22
2.3 Формування собівартості будівельно-монтажних робіт за будівельним контрактом	27
2.4 Визнання доходів і витрат за будівельним контрактом	29
2.5 Зведений облік витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) будівництві	31
2.6 Облік доходів і результатів діяльності будівельного виробництва	32
2.7 Облік розрахунків із замовником (забудовником) і субпідрядниками	33
2.8 Удосконалення обліку витрат в будівництві	37
Висновки до розділу 2	39
РОЗДІЛ 3 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АУДИТУ В БУДІВНИЦТВІ	41
3.1 Особливості організації та методики аудиту в будівництві	41
3.2. Удосконалення організації та методики аудиту в будівництві	48
Висновки до розділу 3	51
ВИСНОВКИ	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	57
ДОДАТКИ	61

ВСТУП

Актуальність теми. Тема «Організація та методика обліку і аудиту в будівництві» є дуже актуальною, особливо в контексті сучасного будівельного сектору. Сучасні міста та регіони переживають активний будівельний розквіт, включаючи будівництво нових житлових комплексів, комерційних об'єктів, інфраструктури тощо. Це створює потребу у ефективному обліку та аудиті всіх аспектів будівництва. Облік та аудит дозволяють вирішувати проблеми з якістю будівельних матеріалів та виробів, а також забезпечують дотримання вимог щодо технологічних норм та норм безпеки. Облік може допомогти вирішити питання ефективного використання фінансових ресурсів, матеріалів, робочої сили та обладнання. Сфера будівництва регулюється численними законами та нормативами. Облік і аудит дозволяють дотримуватися вимог законодавства та уникати можливих санкцій. Компанії, які мають добре організовану систему обліку та аудиту, зазвичай мають конкурентну перевагу на ринку. Сучасні технології, такі як BIM (Building Information Modeling), вимагають нових методів обліку та аудиту.

Під час воєнного стану актуальність теми набуває ще більшого значення. У воєнний період безпека є пріоритетом номер один, грамотна організація та методика обліку дозволяють контролювати будівельні проекти та забезпечувати безпеку працівників та мешканців об'єкту. Під час воєнного стану можуть виникнути труднощі з постачанням будівельних матеріалів та обладнання. Ефективний облік дозволяє планувати ресурси та керувати їхнім використанням. У воєнний період час може бути критичним. Грамотний облік та аудит дозволяють забезпечити швидкість виконання робіт, зберігаючи високу якість. Зміни в економічному та політичному середовищі можуть вплинути на фінансову стійкість проекту. Методика обліку та аудиту дозволяють контролювати витрати та мінімізувати втрати. Воєнний стан може призвести до введення нових правил та вимог щодо будівельної діяльності. Організація та аудит допомагають вирішити питання відповідності цим нормам.

Під час повномасштабного вторгнення, правильно організований облік та аудит в будівництві можуть допомогти забезпечити безпеку, ефективність та економічну стійкість будівельних проєктів, що стає критично важливим для забезпечення потреб у житла та інфраструктурі в умовах воєнного конфлікту.

Дослідженням питань організації та методики в будівництві займалися такі вчені, як: Іщенко Н.Б. – проводила дослідження загальних питань бухгалтерського обліку у будівництві [1], Ткаченко А. А., Агібалова А. В. займалися гармонізацією бухгалтерського обліку і фінансової звітності у сучасній системі господарювання, порівняння вітчизняної і міжнародної практики [2], Карпухно Я. М., Ткаченко Н. М. досліджували облік капітального будівництва господарським способом [3], Павелко О.В. встановлював концептуальні засади побудови обліку фінансових результатів будівельних підприємств [4], Білан Є. С. досліджував облік, аналіз і контроль витрат на будівництво [5].

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є обґрунтування теоретичних положень, а також розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення організації та методики обліку і аудиту в будівництві.

Для досягнення визначеної мети дипломного дослідження передбачається вирішення наступних завдань:

- аналіз нормативного забезпечення обліку у будівництві, з урахуванням галузевих особливостей;
- дослідити формування собівартості будівельно-монтажних робіт за будівельним контрактом;
- показати зведений облік витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) будівництві;
- надати пропозиції щодо удосконалення обліку і аудиту у будівництві.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є система обліку і аудиту будівельної компанії Rishko Capital.

Предметом дослідження є питання організації обліку і аудиту в будівництві.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети, вирішення завдань використано методи:

- теоретичного аналізу та синтезу, абстрагування та конкретизації, узагальнення, порівняння, моделювання - для вивчення досвіду організації обліку і аудиту будівельної діяльності підприємства;

- бухгалтерське спостереження - для збирання первинної інформації про факти господарського життя та її реєстрація в документах;

- прогнозування та моделі регресійного аналізу - для планування взаємозв'язку показників діяльності базового підприємства.

Наукова новизна одержаних результатів визначається тим, що за характером та змістом розглянутих проблем, а також об'єктом і предметом дослідження магістерська робота є комплексним дослідженням методології організації обліку і аудиту діяльності підприємства в будівництві:

удосконалено:

- впровадження системи управління витратами, яка дозволяє автоматизувати процеси обліку витрат, спрощуючи збір та аналіз фінансової інформації;

- стандартизація процесу аудиту, яка забезпечує консистентність та високу якість аудиторських послуг.

Практичне значення результатів роботи полягає в тому, що їх використання дає можливість розробити рекомендації з удосконалення обліку та аудиту діяльності підприємства в будівництві відповідно до сучасних умов господарювання. Отримані результати спрямовані на підвищення достовірності, оперативності та аналітичності обліку на підприємстві.

Результати дослідження, викладені у магістерській роботі, знайшли практичне застосування у Rishko Capital.

Апробація результатів магістерської роботи. Результати дослідження доповідалися та обговорювалися на VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін», 26 жовтня 2023 р.

Публікації. За результатами досліджень опубліковано одна наукова праця – тези доповіді у збірниках матеріалів науково-практичної конференції.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ ОБЛІКУ І АУДИТУ В БУДІВНИЦТВІ

1.1. Характеристика діяльності будівельної компанії Rishko Capital

Rishko Capital - це сучасна компанія, яка займається будівництвом житлових та комерційних об'єктів в Тячеві та інших містах. Головний офіс знаходиться у м. Тячів вул. Кошута 38.

Rishko Capital - будівельна компанія, що спеціалізується на об'єктах житлової та комерційної нерухомості в Закарпатській області. За 5 років діяльності побудовано та введено в експлуатацію житлові проекти (ЖБ «Harmony» та ЖК «Sky Towers») та торгові центри (ТЦ «Green Line»).

Діяльність будівельної компанії Rishko Capital - це комплекс процесів та операцій, спрямованих на виконання будівельних та монтажних робіт. Основні характеристики такої діяльності включають (Рис.1.1):

Рис. 1.1 Основні характеристики будівельної діяльності

Будівельна компанія Rishko Capital спеціалізується на виконанні різноманітних будівельних робіт, які включають в себе будівництво житлових, комерційних, промислових та інших типів об'єктів. Також компанія може надавати різноманітні послуги, такі як генеральний підряд, проектування, реконструкція, реставрація, архітектурне проектування, інженерингові рішення тощо. Rishko Capital працює в межах місцевого рівня, виконуючи роботи на невеликих територіях в Закарпатській області, в той час як інші будівельні компанії можуть мати регіональний, національний або навіть міжнародний охоплення. Деякі компанії можуть бути спеціалізовані в певних видів будівництва, таких як житлова, комерційна, індустріальна або інфраструктурна забудова. Інші можуть концентруватися на конкретні типи робіт, наприклад, архітектурне проектування або інженерні системи. Сучасні будівельні компанії можуть використовувати сучасні технології, такі як BIM (Building Information Modeling), автоматизовані системи управління будівельним процесом, дрони тощо. Rishko Capital відноситься до ефективної будівельної компанії, тому, вона розробляє та впроваджує системи управління проектами, а також контролю якості виконання робіт. Будівельна компанія дотримується вимог стандартів та нормативів, що регулюють будівельну галузь та має політику щодо збереження природних ресурсів, використання екологічно чистих матеріалів та зменшення впливу будівництва на навколишнє середовище.

Основна мета діяльності компанії вказана на Рис.1.2.

Спираючись на власні маркетингові дослідження, компанія оперативно реагує на постійно мінливий попит і пропонує споживачам продукт, відповідний їх очікуванням, а налагоджені зв'язки із партнерами, постачальниками, службами замовника-забудовника дозволяють пропонувати нашим клієнтам житло за доступними цінами і завжди забезпечувати здачу будинків в заплановані терміни.

Спектр пропонованого житла відповідає як державним стандартам так і вимогам покупця чи замовника та включає в себе будинки з квартирами підвищеної комфортності, а також проекти елітного житла, що дозволяє задовольнити потреби самих широких верств населення.

Рис. 1.2. Мета діяльності Rishko Capital

Принцип компанії - постійне прагнення до виходу на нові рівні технічного та ділового розвитку. Мобільність і маневреність людських і технологічних ресурсів, а також гнучка фінансова система дозволяють виконувати роботи високої складності, оперативно вирішувати виникаючі виробничі питання, здаючи в експлуатацію об'єкти високої якості.

Rishko Capital користується заслуженою довірою і високою репутацією серед клієнтів та партнерів, що досягнуто завдяки виконанню своїх зобов'язань перед клієнтами та партнерами, чітким дотриманням законодавства, наявністю потужної матеріально-технічної бази, висококваліфікованим керівникам, інженерам та робітникам різних спеціальностей.

1.2 SWOT аналіз діяльності будівельної компанії Rishko Capital в умовах воєнного стану

SWOT-аналіз - це інструмент стратегічного аналізу, який дозволяє оцінити сильні та слабкі сторони, а також виявити можливості та загрози, що впливають на діяльність організації. Зробимо SWOT-аналіз будівельної компанії Rishko Capital в умовах воєнного стану в Табл.1.1:

Таблиця 1.1

SWOT-аналіз будівельної компанії Rishko Capital в умовах воєнного стану

Сильні сторони (Strengths)	Слабкі сторони (Weaknesses)
<p align="center"><i>Досвід та експертиза</i></p> <p>Досвід роботи компанії в умовах складних обставин, може бути сильною стороною. Вона може мати готові рішення та навички управління в екстремальних ситуаціях.</p> <p align="center"><i>Технічне оснащення</i></p> <p>Компанія має доступ до сучасного обладнання та технологій, це може покращити її конкурентоспроможність під час воєнного стану.</p> <p align="center"><i>Гнучкість та адаптабельність</i></p> <p>Здатність швидко адаптуватися до змін у ситуації є великою перевагою в умовах воєнного конфлікту.</p> <p align="center"><i>Місцеві зв'язки та партнерства</i></p> <p>Компанія має встановлені місцеві партнерства та зв'язки з постачальниками матеріалів та послуг, це може допомогти у забезпеченні необхідних ресурсів.</p>	<p align="center"><i>Залежність від зовнішніх постачальників</i></p> <p>Компанія сильно залежить від зовнішніх постачальників, вона може відчувати важкість у забезпеченні необхідних ресурсів під час воєнного конфлікту.</p> <p align="center"><i>Недостатність резервних планів</i></p> <p>Відсутність детально розроблених планів дій в екстремальних ситуаціях може вплинути на можливість компанії ефективно реагувати на непередбачувані обставини.</p> <p align="center"><i>Специфічні вимоги та обмеження</i></p> <p>Воєнний стан може призвести до змін в законодавстві та нормах, що вплине на виробничий процес та вимоги до безпеки.</p>
Можливості (Opportunities)	Загрози (Threats)

<p><i>Запит на відновлювальні роботи</i></p> <p>Внаслідок військового конфлікту збільшується попит на відновлювальні та реконструкційні роботи.</p> <p><i>Публічні програми підтримки</i></p> <p>Уряд може запровадити програми підтримки для будівництва та реконструкції у зоні конфлікту, що може стати можливістю для компанії.</p>	<p><i>Безпека працівників та обладнання</i></p> <p>Воєнний конфлікт може призвести до підвищення ризику для працівників та обладнання.</p> <p><i>Обмеження руху та доступу</i></p> <p>Воєнний стан призводить до обмеження руху та доступу до певних територій, що може ускладнити ведення будівельних робіт.</p> <p><i>Падіння економіки та фінансова нестабільність</i></p> <p>Воєнний конфлікт призводить до економічного спаду та небезпеки для фінансової стійкості компанії.</p>
---	--

Отже, в умовах воєнного стану будівельні компанії стикаються з унікальними викликами та можливостями. SWOT-аналіз дозволяє виокремити ключові аспекти їх діяльності.

Серед сильних сторін можна виділити досвід та експертизу компанії, що є цінним ресурсом у умовах складних обставин. Також важливою перевагою є наявність сучасного технічного оснащення та гнучкість в реагуванні на зміни в ситуації. Залежність від зовнішніх постачальників та недостатність резервних планів можуть бути слабкими сторонами, особливо в умовах непередбачуваних обставин. Також слід враховувати можливість змін у законодавстві та нормах.

У воєнний період можливості компанії можуть зростати завдяки запиту на відновлювальні роботи та підтримці державних програм. Однак загрози безпеки працівників та обладнання, а також обмеження руху та доступу можуть суттєво ускладнити ведення будівельних робіт.

На основі цього аналізу компанія може розробити стратегію, що буде максимально використовувати свої сильні сторони та можливості, а також ефективно управляти слабкими сторонами та загрозами.

1.3. Теоретичні аспекти організації обліку у будівництві

У сучасному світі будівництво є однією з галузей економіки, яка найбільш динамічно розвивається. Будівельні компанії займаються зведенням різних об'єктів: від невеликих приватних будинків до великих промислових споруд. Як і будь-яка інша галузь, будівництво вимагає точності та контролю за всіма процесами, включно з фінансовою стороною.

Облік у будівництві - це збір, аналіз і обробка інформації, пов'язаної з фінансовими, матеріальними і трудовими ресурсами, використовуваними під час зведення об'єктів будівництва. Він охоплює відстеження витрат на матеріали, обладнання, працю та інші ресурси, що використовуються на будмайданчику, а також облік доходів від продажу готових об'єктів. Облік у будівництві є необхідним інструментом для ефективного управління фінансами та ресурсами будівельних компаній. Він дає змогу управляти витратами, контролювати бюджет і оцінювати ефективність проєктів. Без обліку компанії не можуть точно визначити свою прибутковість і виявити проблемні зони у своїй діяльності.

Крім того, облік у будівельних організаціях є необхідною умовою для дотримання законодавства та податкових вимог. Будівельні компанії повинні надавати звітність про свою діяльність, а також сплачувати податки відповідно до встановлених норм. Облік дає їм змогу відстежувати всі необхідні дані та документи, пов'язані з фінансовою діяльністю, і відповідати вимогам законодавства.

Облік у будівництві охоплює кілька основних видів, які необхідно враховувати для ефективного управління фінансовими, матеріальними і трудовими ресурсами будівельних компаній.

Основні види обліку в будівництві представлені у Табл.1.2:

Основні види обліку в будівництві

Фінансовий облік у будівництві	Управлінський облік у будівництві	Податковий облік у будівництві
<p>Фінансовий облік дає змогу будівельним компаніям відстежувати всі фінансові операції, пов'язані з діяльністю на будмайданчику.</p> <p>Фінансовий облік охоплює всі операції з надходження і витрачання грошових коштів, а також облік взаєморозрахунків з контрагентами. Він охоплює облік коштів, спрямованих на закупівлю матеріалів, обладнання, оплату праці та інших витрат, пов'язаних із діяльністю на будмайданчику.</p> <p>Бухгалтерський облік є важливою складовою фінансового обліку в будівництві. Він дає змогу будівельним компаніям підтримувати документацію та звітність відповідно до вимог законодавства та облікових стандартів.</p> <p>Бухгалтерський облік у будівництві охоплює облік доходів і витрат, складання бухгалтерських балансів і звітів, а також контроль за виконанням бюджету.</p>	<p>Управлінський облік дає змогу будівельним підприємствам контролювати й оптимізувати виробничі процеси на будмайданчику. Він охоплює облік матеріальних і трудових ресурсів, контроль за виробничою потужністю та оцінку ефективності використання ресурсів.</p> <p>Управлінський облік дає змогу будівельним компаніям ухвалювати обґрунтовані рішення на основі аналізу даних про виробничі процеси та ресурси.</p>	<p>Податковий облік у будівельній компанії включає в себе облік доходів, витрат і податкових зобов'язань. Його мета - забезпечити точність розрахунку податків і своєчасну їх сплату. Податковий облік має відповідати вимогам податкового законодавства та нормативним актам.</p>

Залежно від розміру та складності будівельного проєкту, будівельні компанії можуть використовувати як один, так і кілька видів обліку. Кожен вид обліку відіграє важливу роль в успішній діяльності будівельної компанії. Бухгалтерський облік, управлінський облік і податковий облік забезпечують надійність фінансової інформації та допомагають будівельній компанії ухвалювати виважені рішення в управлінні проєктами та бізнесом загалом.

Особливості обліку в будівництві представлені на Рис.1.3:

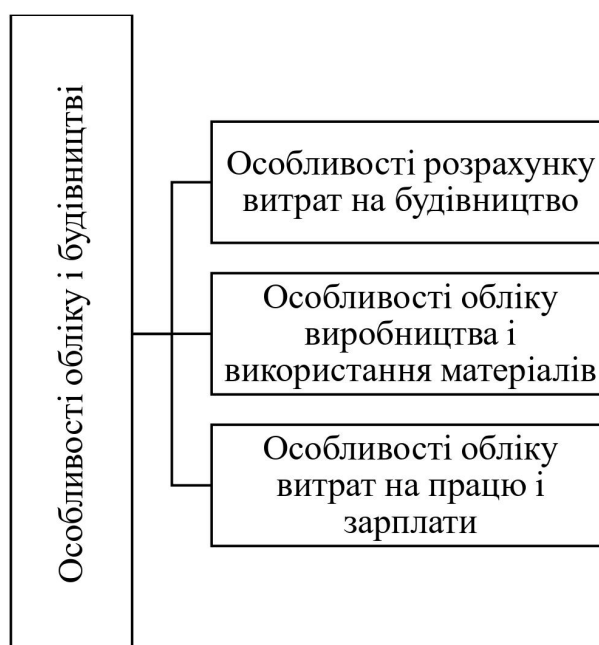

Рис. 1.3. Особливості обліку в будівництві

Розрахунок витрат на будівництво - це складний і багато процесний процес, який вимагає ретельної оцінки всіх факторів, що впливають на вартість проєкту. У будівництві витрати можуть бути як прямими, так і непрямими. Прямі витрати відносяться до матеріалів, праці та обладнання, які безпосередньо беруть участь у виробничому процесі. Непрямі витрати пов'язані з орендою приміщень, витратами на комунальні послуги, адміністративними витратами тощо. Оцінка витрат на будівництво включає в себе розрахунок вартості всіх необхідних ресурсів, оцінку ризиків і факторів, які можуть вплинути на проєкт, а також визначення резервів на випадок несподіваних витрат.

Облік виробництва та використання матеріалів є одним із ключових елементів обліку в будівництві. Кожен будівельний проєкт вимагає великої кількості матеріалів, і облік їхнього виробництва та використання допомагає контролювати витрати й оптимізувати виробничі процеси. Облік матеріалів може охоплювати такі аспекти: закупівля матеріалів, їх зберігання, транспортування, використання і списання. Кожен етап обліку вимагає ретельного контролю і точності.

Облік витрат на працю і зарплати - це важливий елемент обліку в будівництві, оскільки витрати на працю становлять значну частину витрат на будівництво. В обліку витрат на працю включаються зарплата робітників і офісних співробітників, а також усі витрати на соціальні пільги і страхування. Облік витрат на працю може охоплювати такі аспекти: облік робочого часу, облік нарахувань заробітної плати, облік відпусток і лікарняних, облік податків і відрахувань до соціальних фондів.

Точний облік витрат на всі етапи проєкту дає змогу будівельній компанії оптимізувати бюджет і ресурси, поліпшити управління проєктом і приймати зважені рішення.

Висновки до розділу 1

Дослідження теоретичних засад організації та методики обліку і аудиту в будівництві дозволило зробити наступні висновки:

1. Будівельна компанія Rishko Capital спеціалізується на виконанні різноманітних будівельних робіт, які включають в себе будівництво житлових, комерційних, промислових та інших типів об'єктів. Також компанія може надавати різноманітні послуги, такі як генеральний підряд, проектування, реконструкція, реставрація, архітектурне проектування, інженерингові рішення тощо. Rishko Capital працює в межах місцевого рівня, виконуючи роботи на невеликих територіях в Закарпатській області, в той час як інші будівельні компанії можуть мати регіональний, національний або навіть міжнародний охоплення.

2. Rishko Capital відноситься до ефективної будівельної компанії, тому, вона розробляє та впроваджує системи управління проектами, а також контролює якість виконання робіт. Будівельна компанія дотримується вимог стандартів та нормативів, що регулюють будівельну галузь та має політику щодо збереження природних ресурсів, використання екологічно чистих матеріалів та зменшення впливу будівництва на навколишнє середовище.

3. В умовах воєнного стану будівельні компанії стикаються з унікальними викликами та можливостями. SWOT-аналіз дозволяє виокремити ключові аспекти їх діяльності. Серед сильних сторін можна виділити досвід та експертизу компанії, що є цінним ресурсом у умовах складних обставин. Також важливою перевагою є наявність сучасного технічного оснащення та гнучкість в реагуванні на зміни в ситуації. Залежність від зовнішніх постачальників та недостатність резервних планів можуть бути слабкими сторонами, особливо в умовах непередбачуваних обставин. Також слід враховувати можливість змін у законодавстві та нормах. У воєнний період можливості компанії можуть зростати завдяки запиту на відновлювальні роботи та підтримці державних програм. Однак загрози безпеки працівників та обладнання, а також обмеження руху та доступу можуть суттєво ускладнити ведення будівельних робіт.

4. Облік у будівництві - це збір, аналіз і обробка інформації, пов'язаної з фінансовими, матеріальними і трудовими ресурсами, використовуваними під час зведення об'єктів будівництва. Він охоплює відстеження витрат на матеріали, обладнання, працю та інші ресурси, що використовуються на будмайданчику, а також облік доходів від продажу готових об'єктів. Облік у будівництві є необхідним інструментом для ефективного управління фінансами та ресурсами будівельних компаній. Він дає змогу управляти витратами, контролювати бюджет і оцінювати ефективність проєктів. Без обліку компанії не можуть точно визначити свою прибутковість і виявити проблемні зони у своїй діяльності.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ В БУДІВНИЦТВІ

2.1. Нормативне забезпечення обліку у будівництві, з урахуванням галузевих особливостей

Будівництво - спорудження нового об'єкта, реконструкція, розширення, добудова, реставрація і ремонт наявних об'єктів, виконання будівельно-монтажних робіт.

Об'єкт будівництва - сукупність будівель і споруд або окремі будівлі й споруди, будівництво яких здійснюється за єдиним проектом.

Виробничий процес у будівництві відбувається на нерухомих об'єктах за рухливого характеру роботи працівників, будівельних машин і механізмів. Процес будівництва є довготривалим (більше 1 року), що в обліку відображено поступовим нагромадженням витрат за об'єктами через незавершене будівництво до здачі об'єкта замовникові.

Замовник (забудовник) веде будівництво господарським способом (власними силами) або підрядним способом (роботи виконує спеціалізована будівельна організація).

Підрядник - юридична особа, яка укладає будівельний контракт, виконує передбачені будівельним контрактом роботи і передає їх замовнику.

Облік будівництва ґрунтується на тих самих принципах, що й облік виробництва продукції. За особливістю надання будівельних послуг а виконання робіт, будівництво можна віднести до типу виробництва, в якому застосовують позамовний метод обліку витрат.

До початку будівництва на кожен об'єкт будівництва має бути затверджена проектно-кошторисна документація (ПКД) (із відповідним погодженням з усіма житлово-комунальними службами: водо-, газо-, теплопостачання, каналізація, геодезична служба тощо).

Згідно розмірів проекту об'єкту будівництва, нормативів витрат та видів будівельних матеріалів, затверджених у проектно-кошторисній документації,

відбувається весь процес будівництва. У разі відхилень від проекту слід вносити зміни до ПКД.

При здійсненні господарської діяльності будівельні підприємства застосовують нормативні акти:

- Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» [6];
- Закон України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю» [7];
- Закон України «Про інвестиційну діяльність» [8];
- Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність України» [9];
- Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [10];
- Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності [11];
- Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства [12];
- Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку [13];
- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [14];
- Податковий кодекс України
- Положення (стандарти) бухгалтерського обліку [15];
- Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку [16];
- Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань [17];
- Методичні рекомендації з формування собівартості будівельно-монтажних робіт [18];
- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти» [19];
- Інші.

Нормативне забезпечення обліку в будівництві включає в себе правила, стандарти та законодавчі акти, які регулюють фінансовий та обліковий процес в цій галузі. Галузеві особливості можуть включати в себе специфіку витрат на будівельні роботи, особливості оподаткування, правила ведення кадрового обліку тощо.

2.2. Організація та методика обліку витрат у будівництві

Витрати у будівництві Rishko Capital класифікують за такими ознаками (Рис.2.1):

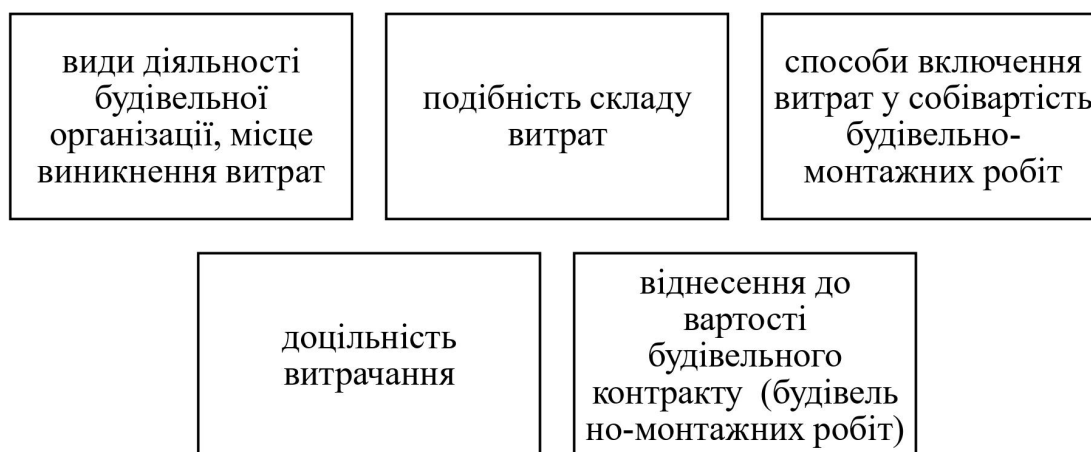

Рис. 2.1. Ознаки класифікації витрат в будівництві

Класифікація витрат за видами діяльності:

-витрати основної діяльності - це витрати, пов'язані із виконанням або реалізацією будівельно-монтажних робіт;

-витрати операційної діяльності - це витрати основної діяльності та інших видів діяльності будівництва, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю;

-витрати іншої діяльності - це витрати фінансової й інвестиційної діяльності.

Класифікація витрат за місцем їх виникнення:

- витрати основного виробництва;
- витрати допоміжного виробництва;
- витрати другорядних виробництв.

Витрати основного виробництва та допоміжних і другорядних виробництв, продукцію яких у подальшому використовують на будівельно-монтажних роботах, є виробничими витратами основної діяльності будівельних підприємств, включають у виробничу собівартість будівельно-монтажних робіт або у собівартість за будівельним контрактом.

Класифікація витрат за подібністю складу витрат:

- елемент витрат - сукупність однорідних за економічним змістом витрат;
- стаття витрат - складові будь-якого елемента або кількох елементів витрат.

Класифікація витрат за способами включення до собівартості будівельно-монтажних робіт (Рис.2.2):

прямі витрати, які безпосередньо пов'язані із виконанням будівельно-монтажних робіт і включаються у виробничу собівартість будівельно-монтажних робіт відповідних об'єктів витрат за прямою ознакою

- будівельні конструкції й деталі, використані для будівництва, основна заробітна плата, витрати на експлуатацію машин та обладнання, інші прямі витрати

непрямі виробничі (загальновиробничі витрати) – витрати, пов'язані з управлінням, організацією й обслуговуванням будівельного виробництва, які не можна безпосередньо віднести до конкретного об'єкта витрат

- їх розподіляють між об'єктами витрат пропорційно базі розподілу, обраної будівельним підприємством самостійно.

Рис. 2.2. Класифікація витрат за способами включення до собівартості будівельно-монтажних робіт

Класифікація витрат за доцільністю витрачання їх представлена на Рис. 2.3:

продуктивні витрати

- передбачені раціональною організацією й технологією виробництва

непродуктивні витрати

- зумовлені недосконалістю організації виробництва, порушенням технології тощо

Рис. 2.3. Класифікація витрат за доцільністю витрачання

Класифікація витрат за ознакою віднесення до вартості будівельного контракту наведена на Рис.2.4:

витрати за будівельним контрактом

витрати звітного періоду (адміністративні, витрати на збут, інші операційні витрати)

Рис. 2.4. Класифікація витрат за ознакою віднесення до вартості будівельного контракту

Класифікують витрати за економічними елементами з метою визначення загальних обсягів використаних матеріальних, трудових, та інших виробничих ресурсів, а також організації контролю за рівнем цих витрат загалом за будівельним підприємством.

Класифікують витрати за статтями калькуляції з метою планування й обліку виробничої собівартості будівельно - монтажних робіт, організації синтетичного й аналітичного обліку витрат, визначення вартості будівельно-монтажних робіт.

Витрати операційної діяльності у будівництві групують за такими економічними елементами [20]:

- Матеріальні витрати - вартість сировини і матеріалів, будівельних конструкцій, води, енергії усіх видів та ін., вартість виробів і напівфабрикатів, виготовлених у допоміжних та другорядних виробництвах, вартість робіт і послуг виробничого характеру, виконуваних сторонніми організаціями тощо.

- Витрати на оплату праці - витрати на основну і додаткову заробітну плату, будь-які види грошових виплат працівникам, зайнятим на виконання будівельно-монтажних робіт і в допоміжних виробництвах будівельного підприємства, нараховану згідно з формами й системами оплати праці, застосовуваними у будівельному підприємстві.

- Відрахування на соціальні заходи - належать суми відрахувань на обов'язкове соціальне страхування згідно із законодавством України, страхування персоналу будівельного підприємства у випадках, передбачених законодавством, інші соціальні заходи, передбачені законодавством України.

- Амортизація - включають суми амортизаційних відрахувань на основні засоби, нематеріальні активи та інші необоротні матеріальні активи, нараховані згідно з порядком, нормами й умовами, встановленими законодавством.

- Інші операційні витрати - витрати будівельного підприємства, що не ввійшли до складу попередніх елементів витрат, а саме: витрати на службові відрядження, із контролю за дотриманням технології виконання будівельно-

монтажних робіт, із протипожежної та сторожової охорони, вартість спецодягу тощо.

Фактичні витрати на будівельно-монтажні роботи групують за статтями калькуляції: прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, експлуатація будівельних машин та механізмів, відрахування на соціальні заходи, інші прямі витрати, загальновиробничі витрати.

До статті «Прямі матеріальні витрати» включають: вартість сировини, матеріалів, будівельних конструкцій, комплектувальних виробів і напівфабрикатів, паливних і мастильних матеріалів, води, енергії усіх видів, запасних частин тощо.

До статті «Прямі витрати на оплату праці» включають витрати на основну й додаткову заробітну плату та інші виплати працівникам. Нарахування заробітної плати здійснюють за нарядами на відрядну роботу, табелями робочого часу, акордними нарядами, сигнальними документами на відрядні роботи.

До статті «Експлуатація будівельних машин і механізмів» включають витрати на утримання і експлуатацію будівельних машин і механізмів, які можна віднести до конкретного об'єкта витрат за прямою ознакою.

Роботу будівельних машин і механізмів відображають у первинних документах, до яких належать: Рапорт на роботу будівельної машини (ф. № ЕБМ -1) [21].

До статті «Відрахування на соціальні заходи» належать передбачені законодавством України відрахування із заробітної плати.

До статті «Інші прямі витрати» включають усі інші виробничі витрати, що не включені до попередніх статей витрат.

До невиробничих витрат у будівництві належать адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати, фінансові витрати, втрати від участі в капіталі, інші витрати.

Невиробничі витрати в кінці звітної періоду не відносять на собівартість будівельно - монтажних робіт, а відносять на фінансові результати діяльності.

2.3. Формування собівартості будівельно-монтажних робіт за будівельним контрактом

Єдині методологічні засади формування собівартості будівельно-монтажних робіт можуть застосовуватися з метою планування, бухгалтерського обліку й калькулювання собівартості будівельно-монтажних робіт як будівельними підприємствами та їх структурними підрозділами, так і структурними підрозділами підприємств і організацій, які належать до інших видів економічної діяльності, що виконують загальнобудівельні, спеціальні, монтажні, пусконаладжувальні та ремонтно-будівельні роботи під час спорудження нових об'єктів, розширення, реконструкції й технічного переоснащення підприємств, ремонту будівель і споруд, реставрації пам'яток архітектури.

Забудовник і підрядник укладають будівельний контракт (угоду) про будівництво. За будівельним контрактом на будівництво підрядник зобов'язується власними силами та коштами побудувати й у встановлений термін здати замовникові передбачений планом об'єкт відповідно до затвердженої проектно-кошторисної документації.

Розрізняють два види організації обліку витрат за контрактами (Рис.2.5):

Рис. 2.5. Види організації обліку витрат за контрактами

До методів обліку витрат за контрактами, які використовують підрядники належать (Рис.2.6):

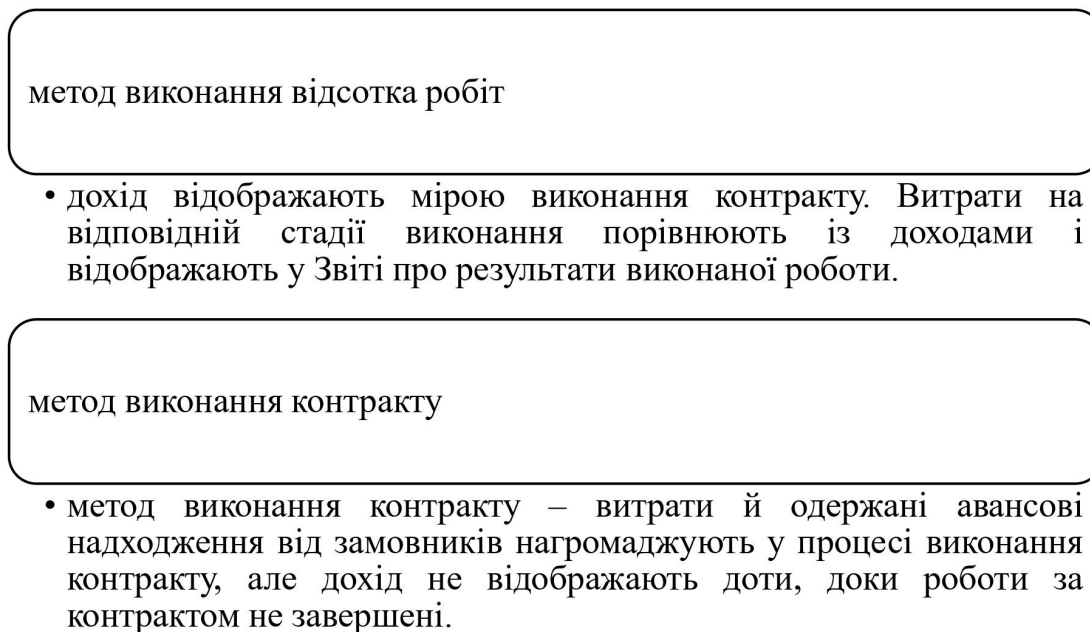

Рис. 2.6 Методи обліку витрат за контрактами

Собівартість реалізованих будівельно-монтажних робіт складається із виробничої собівартості будівельно-монтажних робіт, що були реалізовані впродовж звітного періоду, нерозподілених постійних загальновиробничих та наднормативних виробничих витрат звітного періоду.

До наднормативних виробничих витрат належать витрати на матеріальні ресурси, обсяг яких розраховують на підставі норм, збільшених, як виняток, порівняно із прийнятими у будівельній організації нормами.

Виробнича собівартість будівельно-монтажних робіт за будівельним контрактом складається з прямих витрат на виконання будівельно-монтажних робіт, які можна віднести до об'єкта витрат безпосередньо, та загальновиробничих витрат, які відносять до собівартості продукції.

При формуванні виробничої собівартості будівельно-монтажних робіт за будівельним контрактом до складу витрат, безпосередньо пов'язаних із його виконанням, включають також вартість робіт, виконаних субпідрядниками.

Не включають до виробничої собівартості будівельно-монтажних робіт за будівельним контрактом витрати, пов'язані з операційною діяльністю будівельної організації: адміністративні витрати, витрати на збут, витрати на утримання (амортизація, охорона тощо) незадіяних будівельних машин, механізмів та інших необоротних активів, які не використовують під час виконання будівельного контракту, інші операційні витрати.

2.4. Визнання доходів і витрат за будівельним контрактом

До витрат за будівельним контрактом належать витрати на період від дати укладення будівельного контракту до дати завершення цього контракту.

Доходи й витрати, здійснені впродовж періоду виконання будівельного контракту, визнаються на дату складання балансу (на останнє число місяця) залежно від рівня завершеності будівельно-монтажних робіт, якщо кінцевий фінансовий результат цього контракту можна достовірно оцінити.

Дохід за будівельним контрактом оцінюють за справедливою вартістю активів, які вже отримані або підлягають отриманню. Оцінку доходу впродовж виконання будівельного контракту переглядають у разі:

- погодження із замовниками відхилень та/або претензій, які змінюють ціну будівельного контракту в періоди після його укладання;
- зміни узгодженої ціни будівельного контракту із фіксованою ціною за наявності умов, що передбачають її зміни.

Рівень завершеності робіт за будівельним контрактом визначають за одним із методів:

- вимірювання й оцінки виконаної роботи;
- співвідношення обсягу завершеної частини робіт до їх загального обсягу за будівельним контрактом у натуральному вимірюванні (м. кв., м. куб. тощо).
- співвідношення фактичних витрат від початку виконання будівельного контракту до дати балансу й очікуваної (кошторисної) суми загальних витрат за контрактом.

Будівельні контракти залежно від способу визначення ціни поділяють на контракти із фіксованою ціною та контракти за ціною „витрати плюс”.

Контракт із фіксованою ціною передбачає фіксовану (тверду) ціну всього обсягу робіт за будівельним контрактом або фіксовану ставку за одиницю кінцевої продукції (роботи, послуги), що виробляється (надається) на об’єкті будівництва.

Контракт за ціною «витрати плюс» передбачає ціну, як суму фактичних витрат підрядника на виконання будівельного контракту та погодженого у контракті прибутку (у вигляді відсотка від витрат або фіксованої величини).

Кінцевий фінансовий результат за будівельним контрактом із фіксованою ціною може бути достовірно оцінений за одночасної наявності таких умов:

- можливості достовірного визначення суми загального доходу від виконання будівельного контракту;
- ймовірного отримання підрядником економічних вигод від виконання будівельного контракту;
- можливості достовірного визначення й оцінки суми витрат, необхідних для завершення будівельного контракту, та рівня завершеності робіт за будівельним контрактом на дату балансу.

Кінцевий фінансовий результат за будівельним контрактом за ціною «витрати плюс» може бути достовірно оцінений за одночасної наявності таких умов:

- ймовірного отримання підрядником економічних вигод від виконання будівельного контракту;
- можливості достовірного визначення витрат, пов’язаних із виконанням будівельного контракту, незалежно від імовірності їх відшкодування замовником.

Якщо кінцевий фінансовий результат за будівельним контрактом не може бути оцінений достовірно, тоді:

- дохід визнають як суму фактичних витрат від початку виконання будівельного контракту, щодо яких існує ймовірність відшкодування;

- витрати за будівельним контрактом визнають витратами того періоду, впродовж якого їх було понесено.

До доходу від будівельного контракту генпідрядник включає всю вартість виконаних за будівельним контрактом робіт. Вартість робіт, виконаних субпідрядниками, генпідрядники визнають як інші прямі витрати, пов'язані з виконанням будівельного контракту. Субпідрядники включають до доходу вартість будівельно-монтажних робіт, виконаних власними силами.

Доходи і витрати за кожним будівельним контрактом відображають у бухгалтерському обліку окремо, за принципом нарахування.

Не визнаються доходами аванси, одержані від замовників для фінансового забезпечення виконання будівельного контракту. Ці суми підрядник відображає у складі його зобов'язань. Вони зменшуються по завершенні виконання робіт, визнання доходу й заліку заборгованості.

Валову заборгованість замовників за роботи за будівельним контрактом підрядник відображає у складі незавершеного виробництва.

Валову заборгованість замовникам за роботи за будівельним контрактом підрядник відображає у складі інших поточних зобов'язань.

2.5. Зведений облік витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) будівництві

Основні аспекти обліку Rishko Capital наведені на Рис.2.7.

На собівартість будівельно-монтажних робіт відносять розподілені загальновиробничі витрати.

Витрати відокремлених допоміжних і другорядних виробництв ведуть на окремих аналітичних субрахунках 232 «Допоміжні виробництва».

Калькуляційною одиницею у будівництві є окремий будівельний об'єкт, на який є кошторис або кошторисно-фінансовий розрахунок.

Прямі матеріальні, трудові та інші прямі витрати, загальновиробничі розподілені витрати відображають за дебетом рахунка 23, за кредитом рахунка 23

відображають суми фактичної виробничої собівартості виконаних робіт (у дебет рахунка 90 «Собівартість реалізації»).

Основний метод обліку	Основним методом обліку витрат на виконання будівельно-монтажних робіт є облік за будівельними контрактами (замовленнями) (позамовний метод обліку витрат).
Здійснення обліку витрати	Облік витрат за контрактами здійснюють наростаючим підсумком до завершення виконання контракту. Витрати за будівельним контрактом, які підлягають відображенню у собівартості звітного періоду, включають лише ті витрати, які пов'язані із обсягом конкретно виконаної на цьому об'єкті роботи, визнаної доходом.
Відображення витрат	Зведений облік витрат на виконання будівельно-монтажних робіт ведуть на субрахунках рахунка 23 «Виробництво». На рахунку 23 «Виробництво» витрати групують відповідно до визначених об'єктів калькулювання за статтями витрат. Замовник здійснює контроль і технічний нагляд за обсягами.

Рис. 2.7. Основні аспекти обліку витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) будівництві

2.6. Облік доходів і результатів діяльності будівельного виробництва

Передання готових об'єктів будівництва забудовникові Rishko Capital оформляють залежно від встановленої між сторонами форми розрахунків: Актом приймання виконаних робіт по завершеному будівництвом об'єкту (ф.№ КБ-2) або Довідкою про вартість виконаних робіт і витрат за технологічними етапами й комплексними роботами (типова форма №3). Ці реєстри складають згідно з Журналом обліку виконаних робіт (типова форма № КБ-6).

Розрахунки здійснюються на підставі підписаної замовником довідки про вартість виконаних підрядних робіт і витрат за формою № КБ -3. Довідку за формою № КБ-3 щомісяця складають фахівці будівельного підприємства для визначення вартості виконаних обсягів підрядних робіт та витрат і проведення розрахунків за виконані підрядні роботи на будівництві.

Актами здачі робіт за формою КБ-2 оформляють розрахунки за виконані будівельні роботи за окремими конструктивними елементами.

Роботи, виконані за договором субпідряду, приймає генпідрядник у присутності представника замовника на підставі складеної субпідрядником довідки за формою № КБ-3. Наявність довідки є обов'язковою умовою для здійснення розрахунків за виконані роботи.

Собівартість реалізованих будівельно-монтажних робіт, виконаних власними силами, списують наприкінці місяця на рахунок 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг» таким бухгалтерським записом:

Дебет 903-Кредит 23

Доходи від будівельного контракту відображають на субрахунок 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг» таким бухгалтерським записом:

- нараховано дохід: Дебет 36 - Кредит 703,
- нараховано податкове зобов'язання за ПДВ: Дебет 703-Кредит 641.

2.7. Облік розрахунків із замовником (забудовником) і субпідрядниками

Розрахунки за виконані роботи, порядок здійснення яких визначає договір (контракт), можуть бути проведені повністю за виконані роботи за контрактом (угодою) або частково, шляхом проміжних платежів (за етапи, комплекси, окремі види робіт і послуг, конструктивні елементи).

Замовник може переказати підрядникові передбачені угодою аванси - грошові кошти або інші активи, отримані підрядником у рахунок оплати робіт, що виконуватимуться за будівельним контрактом.

Підрядник може пред'являти замовникові для оплати проміжні рахунки за виконані роботи за будівельним контрактом.

Передача готових об'єктів будівництва замовникові оформляють залежно: актом приймання виконаних робіт по завершеному будівництвом об'єкту (ф. № КБ-2) або довідкою про вартість виконаних робіт та витрат за технологічними етапами й комплексними роботами (типова форма №3).

Оплату робіт здійснюють на підставі підписаних замовником довідок про вартість виконаних підрядних робіт і витрат за формою № КБ-3 або актів приймання виконаних підрядних робіт за формою № КБ-2, у яких зазначають вартість завершених технологічних етапів і комплексів робіт. У тих випадках, коли об'єкти будуються «під ключ», розрахунки із замовниками, здійснюють лише за остаточно завершени й здані замовникові об'єкти в розмірі їх повної вартості.

Роботи, виконані за договором субпідряду, приймає генпідрядник у присутності представника замовника на підставі складеної субпідрядником довідки за формою № КБ-3.

Залежно від визнання сум витрат і прибутку від будівельних робіт у розрахунках за виконані роботи застосовують два види заборгованості між підрядником і замовником (Рис.2.8):

<p>Валова заборгованість замовників за роботи за будівельним контрактом - сума перевищення витрат підрядника і визнаного ним прибутку над сумою проміжних рахунків (без непрямих податків) на дату балансу від початку виконання будівельного контракту. Відображається підрядником у складі незавершеного будівництва.</p>	<p>Валова заборгованість замовникам за роботи за будівельним контрактом - сума перевищення проміжних рахунків (без непрямих податків) над витратами підрядника і визнаним ним прибутком на дату балансу від початку виконання будівельного контракту. Відображається підрядником у складі інших поточних зобов'язань.</p>
---	---

Рис. 2.8. Види заборгованості між підрядником і замовником

Розрахунки підрядника із забудовником (субпідрядника із генпідрядником) здійснюють за переданими для оплати рахунками за виконані роботи.

Для накопичення даних про виконані роботи, переданих для оплати рахунків, і залишок незавершеного виробництва про валову заборгованість забудовників (замовників) або забудовникам (замовникам), до рахунка 23 «Виробництво» відкривають субрахунки 238 «Незавершені будівельні контракти» і 239 «Проміжні рахунки». Суми проміжних рахунків відображають одночасно за дебетом субрахунку 238 і кредитом субрахунку 239. Записи на цих субрахунках здійснюють на суму рахунка до оплати за виконані будівельні роботи (проміжний рахунок оплати) у тому періоді, в якому цей рахунок передано для оплати й відображено в обліку таким бухгалтерським записом:

Дебет 36-Кредит 703

Після завершення будівельного контракту сальдо на зазначених субрахунках списують зворотною кореспонденцією рахунків:

Дебет 239-Кредит 238

Підприємство - забудовник може здійснювати будівництво власними силами (господарським способом).

Облік витрат будівельного виробництва за господарського способу виконання робіт здійснюють на субрахунку 151 «Капітальне будівництво» замість рахунка 23. Це пов'язане з необхідністю виявлення загального обсягу капітальних вкладень незалежно від способу виконання робіт. На субрахунку 151 також ведуть облік устаткування, що підлягає монтажу в процесі будівництва, та авансових платежів для фінансування цього будівництва.

Субрахунок 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів» призначений для обліку витрат на придбання або виготовлення власними силами матеріальних активів, облік яких здійснюють на рахунку 10 «Основні засоби».

На субрахунку 205 «Будівельні матеріали» підприємства - забудовники відображають рух будівельних матеріалів, конструкцій і деталей, обладнання і комплектуючих виробів, що належать до монтажу, та інших матеріальних

цінностей, необхідних для виконання будівельно-монтажних робіт, виготовлення будівельних деталей і конструкцій.

Устаткування й будівельні матеріали, передані підрядникові для монтажу й виконання будівельних робіт, списують із субрахунку 205 на субрахунок 152 після підтвердження монтажу й використання їх.

Забудовники по завершенні будівництва і введення в експлуатацію окремих об'єктів мають визначити їхню інвентарну вартість, тобто сукупність витрат на будівництво або придбання об'єктів.

Вартість проектно-кошторисної документації, розробленої проектними організаціями, оплачують замовники із коштів, асигнованих на капітальні вкладення, що обліковуються на рахунку 151. По завершенні будівництва об'єкта витрати на оплату проектно - кошторисної документації разом з іншими витратами переносять на рахунок 10.

Встановлене обладнання, що потребує монтажу, беруть на облік також за інвентарною вартістю. Вартість цього обладнання складається з ціни придбання, включно із транспортними витратами на доставку його на об'єкт, витратами на монтажні й будівельні роботи, пов'язані із побудовою фундаментів і встановленням обладнання.

Величина інвентарної вартості основних засобів, які передають в експлуатацію залежить не лише від рівня витрат, а й від способу виконання капітальних робіт. За господарського способу будівництва на баланс основної діяльності приймають об'єкти за фактичною собівартістю їх, а за підрядного способу - за їхньою кошторисною вартістю.

Кошторисну вартість об'єктів капітального будівництва визначають на підставі кошторисних норм на будівельно - монтажні роботи, цін і тарифів на матеріали, воду, енергію, витрат на оплату праці та інших витрат будівельного виробництва.

Інвентарну вартість забудовник розраховує у момент завершення об'єктів спеціальною комісією. По завершенні будівництва об'єкта й здачі його в експлуатацію складають такий бухгалтерський запис:

Дебет 10-Кредит 15

2.8. Удосконалення обліку витрат в будівництві

Удосконалення обліку витрат в будівництві є ключовим елементом ефективного управління проектами та підвищення прибутковості компанії. Запропонуємо Rishko Capital кроки, які можна взяти для цього (Рис.2.9):

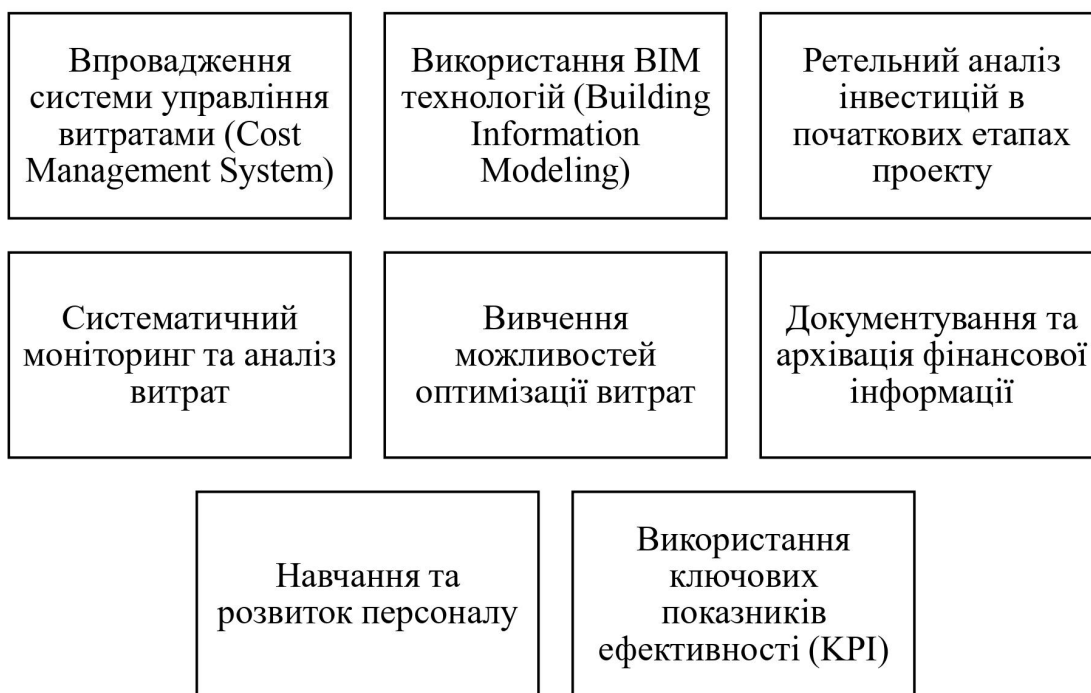

Рис. 2.9 Удосконалення обліку витрат в будівництві

Впровадження системи управління витратами (Cost Management System) - сучасні інформаційні системи дозволяють автоматизувати процеси обліку витрат, спрощуючи збір та аналіз фінансової інформації.

Використання BIM технологій (Building Information Modeling) - BIM дозволяє вести точний облік витрат, враховуючи всі аспекти будівельного процесу, включаючи проектування, будівництво та управління об'єктом.

Ретельний аналіз інвестицій в початкових етапах проекту - важливо зрозуміти, які витрати будуть необхідні на кожному етапі проекту, враховуючи витрати на матеріали, працю, обладнання та інші ресурси.

Систематичний моніторинг та аналіз витрат - проведення регулярних оглядів та аналізу витрат дозволяє вчасно виявляти аномалії та ухвалювати відповідні заходи.

Вивчення можливостей оптимізації витрат - ошук ефективних технологій та методів будівництва може допомогти скоротити витрати без втрати якості.

Документування та архівація фінансової інформації - важливо детально вести облік усіх фінансових операцій та забезпечити доступність даних для аудиту та аналізу.

Навчання та розвиток персоналу - компетентний персонал, який розуміє принципи обліку витрат, допомагає у запобіганні помилок та управлінні витратами ефективно.

Використання ключових показників ефективності (КРІ) - встановлення та моніторинг КРІ дозволяє відстежувати результативність проектів та вчасно реагувати на потенційні проблеми.

Удосконалення обліку витрат в будівництві є невід'ємною частиною успішного управління будівельними проектами. Ефективний облік дозволяє уникнути непередбачених витрат, мінімізувати ризики та забезпечити прибутковість проекту.

Висновки до розділу 2

Дослідження організації та методики обліку в будівництві дозволило зробити наступні висновки:

1. Витрати основного виробництва та допоміжних і другорядних виробництв, продукцію яких у подальшому використовують на будівельно-монтажних роботах, є виробничими витратами основної діяльності будівельних підприємств, включають у виробничу собівартість будівельно-монтажних робіт або у собівартість за будівельним контрактом.

2. Єдині методологічні засади формування собівартості будівельно-монтажних робіт можуть застосовуватися з метою планування, бухгалтерського обліку й калькулювання собівартості будівельно-монтажних робіт як будівельними підприємствами та їх структурними підрозділами, так і структурними підрозділами підприємств і організацій, які належать до інших видів економічної діяльності, що виконують загальнобудівельні, спеціальні, монтажні, пусконаладжувальні та ремонтно-будівельні роботи під час спорудження нових об'єктів, розширення, реконструкції й технічного переоснащення підприємств, ремонту будівель і споруд, реставрації пам'яток архітектури.

3. На собівартість будівельно-монтажних робіт відносять розподілені загальновиробничі витрати. Витрати відокремлених допоміжних і другорядних виробництв ведуть на окремих аналітичних субрахунках 232 «Допоміжні виробництва». Калькуляційною одиницею у будівництві є окремий будівельний об'єкт, на який є кошторис або кошторисно-фінансовий розрахунок. Прямі матеріальні, трудові та інші прямі витрати, загальновиробничі розподілені витрати відображають за дебетом рахунка 23, за кредитом рахунка 23 відображають суми фактичної виробничої собівартості виконаних робіт (у дебет рахунка 90 «Собівартість реалізації»).

4. Удосконалення обліку витрат в будівництві є невід'ємною частиною успішного управління будівельними проектами. Удосконалення обліку витрат у будівництві є критично важливою для забезпечення успішності проектів та

підвищення конкурентоспроможності компанії в сучасному ринковому середовищі. Цей процес вимагає системності, компетентності персоналу та використання сучасних інструментів управління витратами.

РОЗДІЛ 3

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АУДИТУ В БУДІВНИЦТВІ

3.1 Особливості організації та методики аудиту в будівництві

Будівельна діяльність має свої особливості, пов'язані з галузевими особливостями технології виробництва, організаційно-правовими формами діяльності, а також системою бухгалтерського обліку та оподаткування.

Специфічна діяльність будівельних організацій впливає з характеру виробничого процесу та пов'язана з тривалим характером будівництва та наявністю великої кількості учасників, таких як замовники, проектувальники, генпідрядники, субпідрядники, постачальники матеріальних ресурсів, автотранспортні організації та організації, що надають будівельні машини і механізми, а також фінансові установи. Нестационарний характер робіт також є важливою особливістю.

Зростання обсягів будівництва супроводжується ускладненням обліково-аналітичних процесів у будівельних організаціях, що впливає на методику аудиту компаній цієї галузі. У зв'язку з цим, правомірно виділяти аудит будівельних організацій як специфічний вид аудиту та самостійну послугу.

Відповідно до визначення аудиту українським законодавством, аудит будівельних організацій представляє собою незалежну перевірку підприємств галузі з метою встановлення повноти, достовірності та законності їх обліку і фінансової звітності.

Важливо розрізняти аудит будівельних організацій від будівельного аудиту. Будівельний аудит є послугою, спрямованою на захист економічних інтересів замовника та підвищення ефективності управління інвестиціями або кредитною роботою.

Основною метою будівельного аудиту показана на Рис.3.1:

Рис.3.1. Основна мета будівельного аудиту

Необхідність проведення будівельного аудиту впливає з того, що від моменту початку фінансування до прийняття об'єкта в експлуатацію пройде значний час, а сам об'єкт має велику кількість контрольованих параметрів. Крім того, під час фінансування капітального будівництва можуть виникнути небажані події, уникнути яких можливо завдяки спеціальній системі контрольних заходів, що захищають економічні та юридичні інтереси інвестора, кредитора чи замовника будівництва. Будівельний аудит, або зовнішній фінансово-технічний нагляд Контрольні заходи під час будівельного аудиту застосовуються від етапу затвердження проекту і початкових кошторисів до завершення процесу введення об'єкта в експлуатацію. На цьому етапі також відбувається контроль формування експлуатаційної документації та проведення фінальних фінансових розрахунків. У відміню від аудиту будівельних організацій, будівельний аудит є постійним та включає в себе технічний нагляд над будівництвом, виступає такою системою контрольних заходів.

Аудит є процесом зниження ризику надання неточної інформації користувачам фінансової звітності, до яких можуть відноситися засновники, власники, уповноважені представники державних органів у межах своїх

повноважень та інші зацікавлені фізичні та юридичні особи. У контексті аудиту будівельних організацій є раціональним виділити таких зацікавлених користувачів фінансової звітності (Рис.3.2):

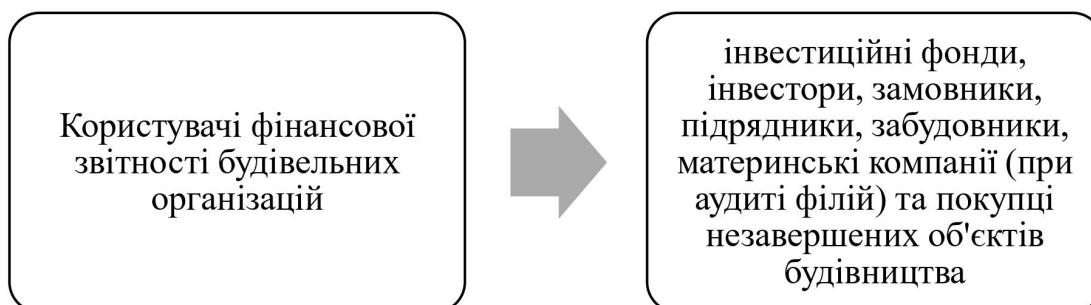

Рис. 3.2. Користувачі фінансової звітності будівельних організацій

Особливості аудиту будівельних організацій обумовлені, крім розглянутих вище факторів, також специфікою ціноутворення в галузі й обліку собівартості будівельних робіт, а також досить складною, як правило, багатоступінчастою системою розрахунків між учасниками будівництва об'єкта нерухомості.

Основні напрямки аудиту будівельної компанії (Рис.3.3):

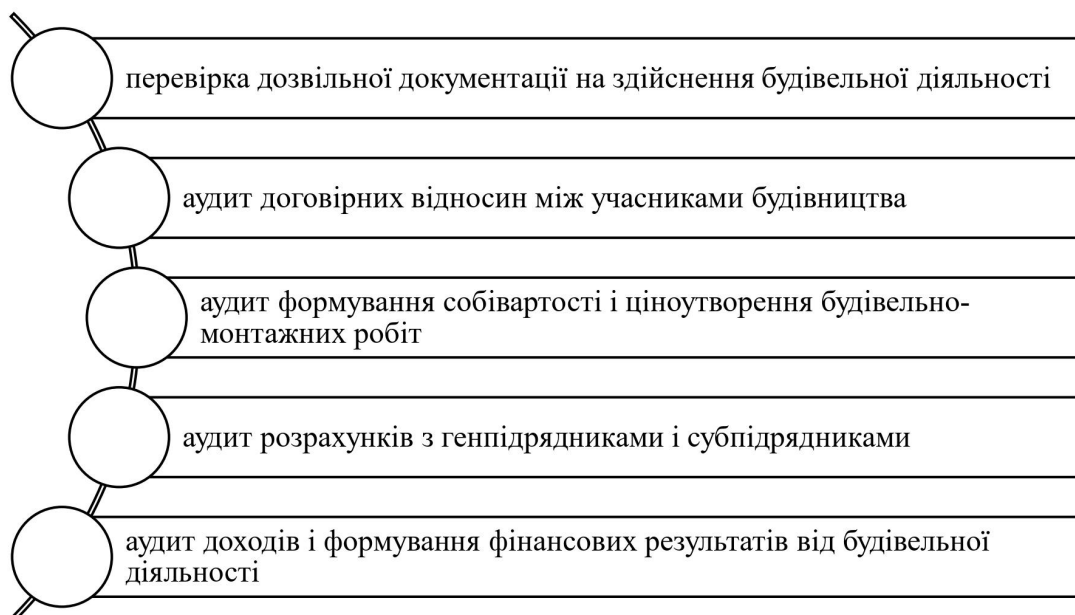

Рис.3.3. Напрямки аудиту будівельної компанії

Етапі аудиторської перевірки будівельної організації (Рис.3.4):

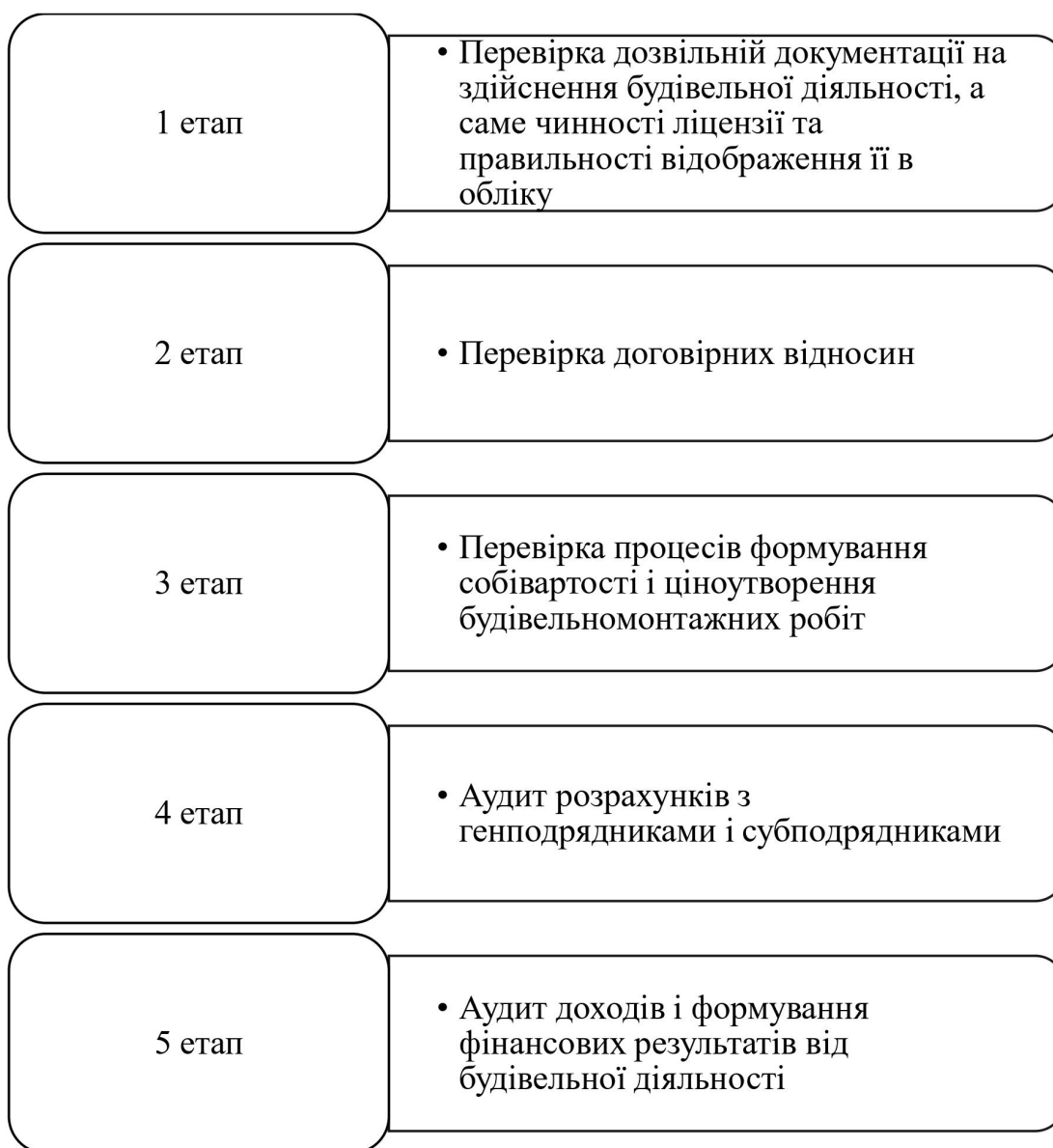

Рис. 3.4. Етапі аудиторської перевірки будівельної організації

На першому етапі аудиторської перевірки будівельної організації основна увага приділяється дозвільній документації на здійснення будівельної діяльності, а саме чинності ліцензії та правильності відображення її в обліку. Оскільки ліцензія на право здійснення будівельної діяльності, видається терміном на 3 роки, вона визнається нематеріальним активом. Аудитору слід упевнитися, що отримана ліцензія за її первісною вартістю враховується по дебету субрахунку 127 «Інші нематеріальні активи». Як нематеріальний актив, ліцензія підлягає

амортизації, тому аудитору необхідно встановити, який метод амортизації нематеріальних активів закладено в Наказі про облікову політику будівельного підприємства і порівняти фактичні дані про нарахування амортизації ліцензії, використовуючи дані про суми накопиченої амортизації по кредиту субрахунку 133 «Накопичена амортизація нематеріальних активів» [22].

Другий етап аудиту будівельних організацій - це перевірка договірних відносин. Відповідно до норм ст.164 і 354 Цивільного Кодексу будівельна організація вправі як генеральний підрядник на основі договору субпідряду доручати виконання окремих комплексів робіт спеціалізованим організаціям (субпідрядникам) [23]. Перевіряючи договори субпідряду, аудитору необхідно спиратися на вимоги Положення про взаємини організацій - генеральних підрядників із субпідрядними організаціями, затверджене Науковотехнічною радою Міністерства України у справах будівництва й архітектури [24]. На цьому етапі може виникнути необхідність перевірки договорів із кредиторами, інвесторами, банками та іншими учасниками будівництва на предмет відповідності їх змісту вимогам законодавства.

Третій етап аудиту будівельної організації включає перевірку процесів формування собівартості і ціноутворення будівельно-монтажних робіт. Перш ніж проводити перевірку за вказаними напрямками аудитору необхідно з'ясувати, за рахунок яких коштів здійснюється будівництво. Необхідність цих дій обумовлюється наступним. У більшості галузей економіки України, за деяким виключенням, діє принцип вільного ціноутворення, встановлений ст.7 Закону України «Про ціни і ціноутворення» [25]. Однак ст.12 вказаного Закону передбачено, що формування кошторисної вартості будівництва об'єктів, що зводяться із залученням бюджетних коштів здійснюється на підставі ДБН 2000. Суворе дотримання ДБН 2000 є обов'язковим тільки при складанні кошторисів на об'єкти, будівництво яких здійснюється із залученням бюджетних коштів і коштів держпідприємств. У всіх інших випадках ДБН 2000 носять рекомендаційний характер. Досліджуючи питання собівартості будівельно-монтажних робіт аудитор перевіряє (Рис.3.5):

Рис. 3.5. Об'єкти аудиторської перевірки питання собівартості будівельно-монтажних робіт

При перевірці формування собівартості будівельно-монтажних робіт аудиторю необхідно з'ясувати, що саме є об'єктом обліку витрат згідно Наказу про облікову політику на підприємстві: окремі види будівельно-монтажних робіт або об'єкт будівництва. Аудитором встановлюється правильність класифікації витрат з метою підтвердження раціональної організації планування, бухгалтерського обліку, калькулювання та аналізу собівартості будівельно-монтажних робіт. Далі аудиторю необхідно встановити законність групування і віднесення тих чи інших витрат до елементів та статей. Також аудиторю слід з'ясувати, чи розподіляються постійні загальновиробничі витрати між об'єктами витрат з використанням бази розподілу, обраної будівельною організацією самостійно, виходячи з нормальної потужності і чи достовірно визначено нормальна потужність цієї організації.

Особливу увагу слід приділити питанню, чи не включаються до собівартості будівельно-монтажних робіт за договором підряду витрати, пов'язані з операційною діяльністю будівельної організації (витрати періоду).

Важливим при перевірці формування собівартості будівельно-монтажних робіт є встановлення правомірності визнання витрат за будівельними контрактами.

Перевіряючи реєстри обліку витрат будівельних організацій, аудитор повинен встановити правильність, повноту і законність ведення журналу обліку виконаних будівельно-монтажних робіт у натуральній та у вартісній формі №КБ-6, форми №КБ-2в «Акт приймання виконаних підрядних робіт» та форми №КБ-3 «Довідка про вартість виконаних робіт та витрати», які використовуються для розрахунків із замовником за виконані підрядні роботи та складання звітності у будівництві.

Аудитор повинен встановити, чи дотримується будівельна організація Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. №291 щодо відображення в бухгалтерському обліку суми визнаних витрат за договором підряду або витрат на будівельно-монтажні роботи [26]. Перевірці підлягають (при використанні журнально-ордерної форми бухгалтерського обліку) журнал № 5 для підприємств, що застосовують рахунки класу 9, або журнал № 5А для підприємств, що використовують рахунки класу 8 і 9 одночасно, а також відомість 5.1, в яких відповідно до Методичних рекомендацій Мінфіну № 356 здійснюється облік витрат на виконання будівельно-монтажних робіт.

На четвертому етапі аудиту будівельних організацій проводиться аудит розрахунків з генпідрядниками і субпідрядниками. Аудитору необхідно перевірити акти виконаних робіт, облік додаткових послуг, наданих генпідрядником субпідрядникові, встановити правомірність цих розрахунків, їх своєчасність, а також достовірність відображення в обліку і звітності.

Останнім етапом перевірки будівельних організацій є аудит доходів і формування фінансових результатів від будівельної діяльності. Відображення доходів за будівельним контрактом у бухгалтерському обліку має свій особливий порядок, що обумовлює і специфічні аудиторські дії у цьому напрямку. Аудитору

слід впевнитися, що доходи будівельної організації відображаються в обліку поетапно і їх визнання здійснюється на дату балансу. Аудитор повинен враховувати, що сума визнання такого доходу залежить від наявності достовірної оцінки кінцевого фінансового результату. Якщо є достовірна оцінка, то вони визначаються з урахуванням ступеня закінченості робіт, а якщо немає достовірної оцінки, то в сумі фактичних витрат, відносно яких є ймовірність їхнього відшкодування. Бажано щоб сума визнаного доходу підтверджувалася відповідним актом. На цьому етапі аудитор повинен дослідити проміжні рахунки і повноту їх оплати.

Перевіряючи відображення в бухгалтерському обліку доходів за будівельним контрактом, аудитор повинен упевнитися, що сума визнаного доходу, отриманого підрядником за будівельним контрактом, відображається за кредитом субрахунку 703 «Доходи від реалізації робіт і послуг», а сума визнаних витрат - за дебетом субрахунку 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг». Аудитор повинен встановити, чи дотримується будівельна організація Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку і П(С) БО 18 щодо відображення в бухгалтерському обліку суми визнаних доходів за договором підряду або витрат на будівельно-монтажні роботи.

Аудит будівельних організацій (компаній) проводиться з урахуванням загальних принципів, але, безсумнівно, має свою специфіку.

3.2. Удосконалення організації та методики аудиту в будівництві

Удосконалення організації та методики аудиту в будівництві може бути досягнуте шляхом впровадження на Rishko Capital наступних заходів (Рис.3.6):

Рис. 3.6. Удосконалення організації та методики аудиту в будівництві

У результаті вдосконалення організації та методики аудиту в будівництві можна зазначити наступні важливі аспекти. Зокрема, покращена аналізування та оцінка ризиків дозволяє більш точно визначати потенційні загрози та ефективно керувати ними під час будівельних проектів. Використання спеціалізованого програмного забезпечення спрощує процес аудиту та надає можливість аналізувати великі обсяги даних більш ефективно.

Підвищена кваліфікація аудиторського персоналу в галузі будівництва сприяє більш точному та обґрунтованому аудиту. Стандартизація процесу аудиту забезпечує консистентність та високу якість аудиторських послуг.

Використання сучасних технологій та аналітичного програмного забезпечення спрощує обробку та аналіз великих обсягів даних, що полегшує процес аудиту. Глибоке розуміння та врахування актуальних нормативів та законодавства у сфері будівництва гарантує високу якість аудиту.

Ефективна комунікація та співпраця зі всіма сторонами проекту надають додаткову інформацію та забезпечують адекватну оцінку ризиків. Впровадження

передових практик та інновацій у сфері аудиту дозволяє підвищити його ефективність та результативність.

Загальною метою удосконалення аудиту в будівництві є забезпечення надійності та достовірності фінансової звітності, а також мінімізація ризиків для всіх зацікавлених сторін.

Висновки до розділу 3

Дослідження організації та методики аудиту в будівництві дозволило зробити наступні висновки:

1. Будівельна діяльність має свої особливості, пов'язані з галузевими особливостями технології виробництва, організаційно-правовими формами діяльності, а також системою бухгалтерського обліку та оподаткування. Специфічна діяльність будівельних організацій впливає з характеру виробничого процесу та пов'язана з тривалим характером будівництва та наявністю великої кількості учасників, таких як замовники, проектувальники, генпідрядники, субпідрядники, постачальники матеріальних ресурсів, автотранспортні організації та організації, що надають будівельні машини і механізми, а також фінансові установи. Нестационарний характер робіт також є важливою особливістю.

2. Аудит будівельних організацій представляє собою незалежну перевірку підприємств галузі з метою встановлення повноти, достовірності та законності їх обліку і фінансової звітності. Важливо розрізняти аудит будівельних організацій від будівельного аудиту. Будівельний аудит є послугою, спрямованою на захист економічних інтересів замовника та підвищення ефективності управління інвестиціями або кредитною роботою. Необхідність проведення будівельного аудиту впливає з того, що від моменту початку фінансування до прийняття об'єкта в експлуатацію пройде значний час, а сам об'єкт має велику кількість контрольованих параметрів. Крім того, під час фінансування капітального будівництва можуть виникнути небажані події, уникнути яких можливо завдяки спеціальній системі контрольних заходів, що захищають економічні та юридичні інтереси інвестора, кредитора чи замовника будівництва.

3. У результаті вдосконалення організації та методики аудиту в будівництві можна зазначити наступні важливі аспекти. Зокрема, покращена аналізування та оцінка ризиків дозволяє більш точно визначати потенційні загрози та ефективно керувати ними під час будівельних проектів. Використання спеціалізованого програмного забезпечення спрощує процес аудиту та надає

можливість аналізувати великі обсяги даних більш ефективно. Підвищена кваліфікація аудиторського персоналу в галузі будівництва сприяє більш точному та обґрунтованому аудиту. Стандартизація процесу аудиту забезпечує консистентність та високу якість аудиторських послуг.

ВИСНОВКИ

В результаті дослідження теоретичних та практичних основ методології та організації обліку і аудиту в будівництві зроблені наступні висновки:

1. Будівельна компанія Rishko Capital спеціалізується на виконанні різноманітних будівельних робіт, які включають в себе будівництво житлових, комерційних, промислових та інших типів об'єктів. Також компанія може надавати різноманітні послуги, такі як генеральний підряд, проектування, реконструкція, реставрація, архітектурне проектування, інженерингові рішення тощо. Rishko Capital працює в межах місцевого рівня, виконуючи роботи на невеликих територіях в Закарпатській області, в той час як інші будівельні компанії можуть мати регіональний, національний або навіть міжнародний охоплення.

2. Rishko Capital відноситься до ефективної будівельної компанії, тому, вона розробляє та впроваджує системи управління проектами, а також контролює якість виконання робіт. Будівельна компанія дотримується вимог стандартів та нормативів, що регулюють будівельну галузь та має політику щодо збереження природних ресурсів, використання екологічно чистих матеріалів та зменшення впливу будівництва на навколишнє середовище.

3. В умовах воєнного стану будівельні компанії стикаються з унікальними викликами та можливостями. SWOT-аналіз дозволяє виокремити ключові аспекти їх діяльності. Серед сильних сторін можна виділити досвід та експертизу компанії, що є цінним ресурсом у умовах складних обставин. Також важливою перевагою є наявність сучасного технічного оснащення та гнучкість в реагуванні на зміни в ситуації. Залежність від зовнішніх постачальників та недостатність резервних планів можуть бути слабкими сторонами, особливо в умовах непередбачуваних обставин. Також слід враховувати можливість змін у законодавстві та нормах. У воєнний період можливості компанії можуть зростати завдяки запиту на відновлювальні роботи та підтримці державних програм. Однак загрози безпеки працівників та обладнання, а також обмеження руху та доступу можуть суттєво ускладнити ведення будівельних робіт.

4. Облік у будівництві - це збір, аналіз і обробка інформації, пов'язаної з фінансовими, матеріальними і трудовими ресурсами, використовуваними під час зведення об'єктів будівництва. Він охоплює відстеження витрат на матеріали, обладнання, працю та інші ресурси, що використовуються на будмайданчику, а також облік доходів від продажу готових об'єктів. Облік у будівництві є необхідним інструментом для ефективного управління фінансами та ресурсами будівельних компаній. Він дає змогу управляти витратами, контролювати бюджет і оцінювати ефективність проєктів. Без обліку компанії не можуть точно визначити свою прибутковість і виявити проблемні зони у своїй діяльності.

5. Витрати основного виробництва та допоміжних і другорядних виробництв, продукцію яких у подальшому використовують на будівельно-монтажних роботах, є виробничими витратами основної діяльності будівельних підприємств, включають у виробничу собівартість будівельно-монтажних робіт або у собівартість за будівельним контрактом.

6. Єдині методологічні засади формування собівартості будівельно-монтажних робіт можуть застосовуватися з метою планування, бухгалтерського обліку й калькулювання собівартості будівельно-монтажних робіт як будівельними підприємствами та їх структурними підрозділами, так і структурними підрозділами підприємств і організацій, які належать до інших видів економічної діяльності, що виконують загальнобудівельні, спеціальні, монтажні, пусконаладжувальні та ремонтно-будівельні роботи під час спорудження нових об'єктів, розширення, реконструкції й технічного переоснащення підприємств, ремонту будівель і споруд, реставрації пам'яток архітектури.

7. На собівартість будівельно-монтажних робіт відносять розподілені загальновиробничі витрати. Витрати відокремлених допоміжних і другорядних виробництв ведуть на окремих аналітичних субрахунках 232 «Допоміжні виробництва». Калькуляційною одиницею у будівництві є окремий будівельний об'єкт, на який є кошторис або кошторисно-фінансовий розрахунок. Прямі матеріальні, трудові та інші прямі витрати, загальновиробничі розподілені

витрати відображають за дебетом рахунка 23, за кредитом рахунка 23 відображають суми фактичної виробничої собівартості виконаних робіт (у дебет рахунка 90 «Собівартість реалізації»).

8. Удосконалення обліку витрат в будівництві є невід'ємною частиною успішного управління будівельними проектами. Удосконалення обліку витрат у будівництві є критично важливою для забезпечення успішності проектів та підвищення конкурентоспроможності компанії в сучасному ринковому середовищі. Цей процес вимагає системності, компетентності персоналу та використання сучасних інструментів управління витратами.

9. Будівельна діяльність має свої особливості, пов'язані з галузевими особливостями технології виробництва, організаційно-правовими формами діяльності, а також системою бухгалтерського обліку та оподаткування. Специфічна діяльність будівельних організацій впливає з характеру виробничого процесу та пов'язана з тривалим характером будівництва та наявністю великої кількості учасників, таких як замовники, проектувальники, генпідрядники, субпідрядники, постачальники матеріальних ресурсів, автотранспортні організації та організації, що надають будівельні машини і механізми, а також фінансові установи. Нестационарний характер робіт також є важливою особливістю.

10. Аудит будівельних організацій представляє собою незалежну перевірку підприємств галузі з метою встановлення повноти, достовірності та законності їх обліку і фінансової звітності. Важливо розрізнити аудит будівельних організацій від будівельного аудиту. Будівельний аудит є послугою, спрямованою на захист економічних інтересів замовника та підвищення ефективності управління інвестиціями або кредитною роботою.

11. Необхідність проведення будівельного аудиту впливає з того, що від моменту початку фінансування до прийняття об'єкта в експлуатацію пройде значний час, а сам об'єкт має велику кількість контрольованих параметрів. Крім того, під час фінансування капітального будівництва можуть виникнути небажані події, уникнути яких можливо завдяки спеціальній системі контрольних заходів,

що захищають економічні та юридичні інтереси інвестора, кредитора чи замовника будівництва.

12. У результаті вдосконалення організації та методики аудиту в будівництві можна зазначити наступні важливі аспекти. Зокрема, покращена аналізування та оцінка ризиків дозволяє більш точно визначати потенційні загрози та ефективно керувати ними під час будівельних проектів. Використання спеціалізованого програмного забезпечення спрощує процес аудиту та надає можливість аналізувати великі обсяги даних більш ефективно. Підвищена кваліфікація аудиторського персоналу в галузі будівництва сприяє більш точному та обґрунтованому аудиту. Стандартизація процесу аудиту забезпечує консистентність та високу якість аудиторських послуг.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Іщенко Н.Б. Бухгалтерський облік у будівництві. Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького.–Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького, 2010.–№ 1.–122 с. Scientific informative herald of Ivano-Frankivsk university of law named, 2010.
2. Ткаченко А. А., Агібалова А. В. Гармонізація бухгалтерського обліку і фінансової звітності у сучасній системі господарювання, порівняння вітчизняної і міжнародної практики. Проблеми підвищення якості системи обліку, аналізу, аудиту й оподаткування в сучасних умовах господарювання: матеріали Всеукраїнської інтернет-конференції, 18 травня 2018 р., м. Миколаїв, 2018, 3-5.
3. Карпухно Я. М., Ткаченко Н. М. Облік капітального будівництва господарським способом. Вчені записки Таврійського національного університету імені ВІ Вернадського. Серія: Економіка і управління, 2018, 29 (68), № 3: 181-183.
4. Pavelko O. V. Концептуальні засади побудови обліку фінансових результатів будівельних підприємств. Bulletin National University of Water and Environmental Engineering, 2018, 1.81: 98-108.
5. Білан Є. С. Облік, аналіз і контроль витрат на будівництво. 2018.
6. Про регулювання містобудівної діяльності : Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3038-17> (дата звернення: 01.11.2023)
7. Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю : Закон України від 19.06.2003 № 978-IV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/978-15> (дата звернення: 01.11.2023)
8. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1560-12> (дата звернення: 01.11.2023)

9. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/996-14> (дата звернення: 01.11.2023)

10. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Інструкція; Мінфін України від 30.11.1999 № 291 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0893-99> (дата звернення: 01.11.2023)

11. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності : Наказ; Мінфін України від 28.03.2013 № 433 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0433201-13> (дата звернення: 01.11.2023)

12. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України : Наказ; Мінфін України від 27.06.2013 № 635 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0635201-13> (дата звернення: 01.11.2023)

13. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку : Наказ; Мінфін України від 29.12.2000 № 356 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0356201-00> (дата звернення: 01.11.2023)

14. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ; Мінфін України від 07.02.2013 № 73 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0336-13> (дата звернення: 01.11.2023)

15. Податковий кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2755-17> (дата звернення: 01.11.2023)

16. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку : Наказ; Мінфін України від 24.05.1995 № 88 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0168-95> (дата звернення: 01.11.2023)

17. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань : Наказ; Мінфін України від 02.09.2014 № 879 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1365-14> (дата звернення: 01.11.2023)

18. Про затвердження нової редакції Методичних рекомендацій з формування собівартості будівельно-монтажних робіт : Лист; Мінрегіонбуд та житлокомунгосп від 21.01.2011 № 23-13/507/0/6-11 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/v_507738-11 (дата звернення: 01.11.2023)

19. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 18 "Будівельні контракти" : Наказ; Мінфін України від 28.04.2001 № 205 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0433-01> (дата звернення: 01.11.2023)

20. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку : Наказ; Мінфін України від 31.12.1999 № 318 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0027-00> (дата звернення: 02.11.2023)

21. Рапорт про роботу будівельної машини.
<https://egolovbuh.expertus.com.ua/formprint?fid=488>

22. Харламова О. В. Пропозиції щодо врахування галузевих особливостей аудиту будівельних організацій / О. В. Харламова // Економіка: проблеми теорії та практики: зб. наук, праць: у 6 т. Т. 3. - 2007. - Вип. 251. - С. 252-258.

23. Цивільний кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/435-15> (дата звернення: 04.11.2023)

24. Про взаємовідносини генпідрядника та субпідрядників : Лист; Мінрегіонбуд від 09.07.2009 № 12/14-728 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v-728661-09> (дата звернення: 04.11.2023)

25. Про ціни і ціноутворення : Закон України від 21.06.2012 № 5007-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/5007-17> (дата звернення: 04.11.2023)

26. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Інструкція; Мінфін України від 30.11.1999 № 291 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0893-99> (дата звернення: 04.11.2023)

Додаток А

Відгук

на кваліфікаційну роботу магістра групи 071м-22-2 Блащишина Кирила Андрійовича: «Організація та методика обліку і аудиту в будівництві (на прикладі Будівельна компанія Rishko Capital)»

Тема дипломної роботи затверджена наказом ректора НТУ«ДП».

Мета дипломної роботи – є обґрунтування теоретичних положень, а також розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення організації та методики обліку і аудиту в будівництві.

Тема «Організація та методика обліку і аудиту в будівництві» є дуже актуальною, особливо в контексті сучасного будівельного сектору. Сучасні міста та регіони переживають активний будівельний розквіт, включаючи будівництво нових житлових комплексів, комерційних об'єктів, інфраструктури тощо. Це створює потребу у ефективному обліку та аудиті всіх аспектів будівництва. Тема дипломної роботи безпосередньо пов'язана з об'єктом дослідження спеціаліста фаху – обліком і аудитом діяльності підприємства.

Задачі дипломної роботи (розробка заходів щодо удосконалення управління контрольно-обліковими процесами підприємства) віднесені в освітньо-кваліфікаційній характеристиці фахівця до складу евристичних, вирішення яких ґрунтуються на знаково-розумових умінях фахівця.

Практичне значення результатів роботи полягає в тому, що їх використання дає можливість розробити рекомендації з удосконалення обліку та аудиту діяльності підприємства в будівництві відповідно до сучасних умов господарювання. Отримані результати спрямовані на підвищення достовірності, оперативності та аналітичності обліку на підприємстві.

Реальність дипломної роботи підтверджена відгуком керівника дипломної роботи від установи, у якому зазначена можливість впровадження запропонованих заходів у роботі установи.

Пояснювальна записка має незначні відхилення від вимог стандартів ЄСКД.

Дипломна робота виконана самостійно з дотриманням термінів, вказаних у календарному плані.

Дипломна робота в цілому заслуговує оцінки « _____ », а студент Блащишин Кирило Андрійович – на присвоєння кваліфікації

Керівник дипломної роботи

д.е.н., зав. каф.

МВА

М.С.Пашкевич